СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 253. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 29 жовтня 1932. VOL. XL. No. 253. Jersey City, N. J., Saturday, October 29, 1932. THREE CENTS.

560,000 ОСІБ ДІСТАЛИ РОБОТУ У ВЕРЕСНІ

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ 13,000,000 БЕЗРОБІТНИХ У СІЧНІ НАСТУПНОГО РОКУ.

ВАШИНГТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, подає, що роботи наразі поправилися. Вже третій з черги місяць викаже поліпшення. У вересні приділено роботи 560,000 безробітним. З того можна заключити, що наразі здержано принаймні збільшення числа безробітних.

Не зважаючи на те, Ґрін заповідає дуже важку зиму, бо фонди, призначені на допомогу безробітним, вичерпуються, а нові жертви напливають дуже скупо. Дотого, каже Ґрін, треба брати під увагу, що в зимових місяцях буде з роботами знов гірше, та що в січні треба рахуватися з тим, що матимемо яких 13,000,000 безробітних.

СМИТА ВИТАЛИ В БОСТОНІ ЯК ЯКОГО ГЕРОЯ.

БОСТОН. — Вийшовши на естраду, щоби говорити до 17,000 прихильників, бувший ґовернор Смит заявив, що почувається в Новій Анґлії, а особливо в Бостоні, „як вдома". Більшої овації від тої, яку влаштовано Смитови, не влаштованоб і президентови. Двома наворотами повитано Смита довготреваючим гураґаном оплесків: перший раз, коли він появився на сцені, а другий раз, коли він поручив вибрати президентом ґовернора Френклина Рузвелта й Ґарнера заступником президента.

ЗВЕРТАЄ УВАГУ НА „РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ ТРИК".

ПРОВІДЕНС. — Ґовернор Смит подав до відома, що з републиканських виборчих кватир розсилають до демократів картки, в яких взивають їх бути льояльними до Смита й голосувати на нього як президента.

ДЛЯ ДОБРА КРАЮ ТРЕБА ВИБРАТИ ҐУВЕРА, КАЖЕ ПОЛКОВНИК РУЗВЕЛТ.

МАНІЛЯ. — Теодор Рузвелт мол., ґенеральний ґовернор Филипин, син помершого президента Рузвелта, взивав через радіо, щоби голосувати на Ґувера, бо цього вимагає добро краю. Рузвелт каже, що Ґувер одинокий може відвернути крізу, що Америка є Америкою й такою далі останеться, та що не треба перемінювати Білий Дім у лябораторію для ріжних експериментів.

КРАЙ У РУКАХ ВИЗИСКУВАЧІВ, ТВЕРДИТЬ БИРД.

НЮАРК. — Заступник адмірала, полярний дослідник Річард Бирд, каже, що влада краю опинилася в руках кількох самолюбів, котрі визискують край для інтересів одиниць. Заявився теж за негайне зниження податків на 25%.

ЧИМРАЗ БІЛЬША НУЖДА В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Маси безробітних опинилися без даху над головою. „Мюнісіпал Лоджінґ Гавз" має достарчити цього року 1,130,000 безплатних ліжок, себто біля 80% більше ніж у минулому році. Д. Ґібсон, голова „Емердженсі Онемплоймент Реліф Комітi", заповідає заворушення в Ню Йорку й по інших містах Америки й Европи, якщо не буде зібрана більша сума на допомогу тим, які не мають роботи, хліба і даху.

БАНКРОТСТВО НАЙБІЛЬШОГО ФАРМЕРА В СВІТІ.

ДАЛАС (Тексас). — Гікмен Прайс, найбільший фармер у світі опинився перед цілковитим банкротством. Не міг вирівнати рахунку на $600.

Гікмен набрав розголосу в 1931 р., коли то він зібрав 500,000 бушлів пшениці з 22,000 акрів своєї землі в Тексас.

САМОҐУБСТВАМ НЕМА КІНЦЯ.

НЮ ЙОРК. — З моста „Джордж Вашинґтон" кинулася до Ґудсону місс Елизабет Трівет, літ 28. Вона покінчила високі школи і була веселої вдачі. До моста приїхала своїм автомобілем. Залишила картку, в якій подала, де запаркувала автомобіль та просила повідомити родичів, але дуже обережно, бо мати хора.

НЮ ЙОРК. — Саломон Мен, літ 65, кинувся з вікна з 6 поверха і згинув на місці. Причиною самоґубства була мабуть важка хороба.

НЮ ЙОРК. — Волтер Острендер, літ 60, бизнесмен, якому незле поводилося, скочив з 25 поверха, поповнивши самоґубство.

МАТИ МУНІЯ ІДЕ ДО МОСКВИ.

НЮ ЙОРК. — Місіс Мейрі Муні, мати Томи Мунія, вибралася до Москви на світовий конгрес „Інтернешенел Ред Ейд" як почесна члениця „Інтернешенел Лейбор Діфенз".

Зпочатку казали, що їй не хотіли видати пашпорту на виїзд. Департамент стейту дав вияснення, що місіс Муні не могла предложити метрики шлюбу на доказ того, що вона є американською горожанкою. Але в тім часі, коли вона прибула до Америки, ще не вели таких метрик у місцевости, де вона брала шлюб. Це принято як вияснення і пашпорт видано.

ПОВІЛЬНЕ ВИДУЖАННЯ З КРІЗИ.

Бувший канцлер англійського скарбу, сер Роберт Горн, заявив у пресі, що видужання світа з економічно-фінансової крізи вже почалося. Воно буде поступати наперед повільно. Зокрема в Америці таке видужання буде йти незалежно від висліду виборів.

КАРАЮТЬ ЗА ШАПКИ.

Дня 20/8. відбулася в окружному суді в Сяноці перед суддею Ґелісом карно-адміністраційна розправа проти обжалованих Петра Марковича, Остапа Теребецького, Остапа Вінцюри та Ілька Габуляка з Монастирця, повіт Лісько. Обжаловано їх за переступство з § 8. розп. Мін. Вн. справ з 26/2. 1917, тобто за ношення шапок, вироблюваних робітнею українських інвалідів у Львові. Трох перших обжалованих засудив суддя на кару по 5 зол., зглядно по 2 дні арешту, мотивуючи присуд тим, що такі шапки є недозволені, бо їх носили Українці в часі війни з Польщею. Обж. Габуляка звільнено від вини й кари.

МОЛОДЕЧИЙ РОЗПОРЯДОК.

Еспанський почтовий міністер розяснив дуже просто загальний републиканський закон, що касує всі шляхотські титули. Він видав розпорядок, яким забороняє вживати на листах усяких титулів, з тією загрозою, що листів з такими титулами почта не буде доручувати.

ПОСИЛКИ З ПЕКОЛЬНИМИ МАШИНАМИ.

Повідомляють з Ковна, що останніми днями три вищі урядовці литовських залізниць дістали почтові посилки, в яких були пекольні машини. Одна з машин експльодувала й зранила урядовця. Два інші урядовці віддали посилки поліції. На Литві є це вже третій з черги випадок з посилками, що мають у собі пекольні машини.

СУДОВА РОЗПРАВА.

Дня 12/12 1929 року підчас цілоденної ревізії в філії „Просвіти" в Підгайцях знайдено в урядовця філії, Івана Данькова, пропамятну відзнаку і мініятурку У. Г. А. — при занятті котрих зайшов поміж Даньковом і поліцією інцидент. По переведеній розправі в 1930 р. повітовий суд передав справу прокуратурі і на її заряджения дня 8/9 ц. р. до 1. Кд. 1351/32 відбулась в підгаєцькому суді розправа і суддя Рудніцький укарав Ів. Данькова за переступлення §§ 81, 82 і ук. § 312 ук. двомісячним арештом — в завішенню на три роки.

ЗАБАГАТО СВИНЕЙ.

З причини недавного заперття ринків збуту на свинину в Данії зібралося пів міліона свиней. Тепер їх мусять бити в різнях по 125,000 тижнево.

Під теперішню пору свині стали найтаншим продуктом у Данії. Маленькі поросята можна дістати зовсім даремно, тільки щоби було кому забрати. Ними платять також фармерським робітникам. Кажуть, що в одній місцевости жінка заплатила чотирма поросятами за накручення її кучерів, званих „пермамент вейв".

ЖИДИ ПРОТИ КОЛЄКТИВІЗАЦІЇ.

Жидівська Телеграфічна Аґенція доносить, що незадоволені члени колективу „Фрає Арбайт" біля Гомля на Білорусі використали неприсутність більшости членів і підпалили колектив. Згоріли всі будинки, 600 пудів пшениці і багато сіна. 6 Жидів посаджено в тюрму як піддозрілих у підпалі.

ЛЮДСЬКА ГЛУПОТА ДЖЕРЕЛОМ ГРОШЕЙ.

Один віденський адвокат використовував людську глупоту, щоби доробитися грошей. Кожному, що був незадоволений зі свійого становища, обіцював виробити титул „торговельного радника" за ціну 3—4 тисяч шилінґів. А ласих на титули знайшлося безліч. Очевидно й гроші заплатили. Але задовго очікували на титул. І от один з них вніс скаргу проти адвоката за обманство. А до нього прилучилося й більше таких пошкодованих петентів. З ними адвокат процес програв. Але більша частина пошкодованих не вносила скарги — бо не хотіла осмішитись. А помисловий адвокат всетаки грошики заробив.

ХЛОПЯЧА НЕРОЗВАГА СКІНЧИЛАСЯ СМЕРТЮ.

Коли 14-літній Петро Кожушко виліз вечером на залізний звід моста Люїс-Бридж, що провадить з Вінніпеґу до дільниці Елмвуд, він думав, що доказав великого діла. Понад мостом ідуть електричні проводи і хлопець хотів ще додатково доказати свою відвагу та вхопив за дроти. Його товариші, що лізли за ним, налякалися, побачивши, що руки Петра начеб прилипли до дрота, хоч електрика їх сильно попалила. Перелякані чимскорше позлазили; лишився лиш один, що хотів помогти товаришеви в біді. Та поки він добився до Кожушка, інші хлопці вспіли вже закликати управителя недалекої ґазолінової стації і цей здержав другого хлопця від наглої смерти. Незадовго прибула заалярмована поліція, відділ огневої сторожі й електричні робітники. Перервано електричну струю і хлопця знято з моста та всякі старання віджити його, були вже даремні. Комісія коронера осудила, що смерть хлопця була наслідком нещасливого припадку.

НЕМА ДІВЧАТ, НЕМА ДЛЯ КОГО ДЕРЖАТИ ТЕАТРУ.

В Чорчіл, Ман., найдальшім північнім порті Канади, отворився був на весні цього року театр фільмових образків, щоби дати розривку 500 робітникам, що працюють там через літо при ріжних будовах. Театр з днем 15. вересня замкнено. Замкнули його не тому, що вже скінчився сезон літніх праць, а тому, що до театру майже ніхто не ходить і не ходив. „Пощо мені йти до театру, як не можу взяти дівчини з собою?" — говорять робітники. А дівчат брати з собою до театру не можуть з тої простої причини, що їх тут нема. В місті є всього 15 жінок, подруг ріжних урядовців.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

В АНҐЛІЇ ЗВОРОТ ПРОТИ СОВІТСЬКИХ ДОЩОК.

Британські імпортери будівляного матеріялу зробили новий зворот проти совітського будівляного матеріялу, дійшовши до порозуміння з балтійськими державами. Трачки в Латвії й інших балтійських державах обіцюють заспокоїти всі потреби будівляного матеріялу в Анґлії продуктами своїх лісів.

ШУКАЛИ РОБІТНИКІВ ПО ХАТАХ.

Безробіття перемінилося на якийсь час у брак робітників в деяких містах Саскачевану, коли прийшли жнива і молочення. В Ріджайні ходили по хатах кождого, хто брав „реліф", і намовляли, щоби йшов до роботи. В багатьох випадках найбільше переконуючою заохотою до роботи була погроза, що перестануть давати допомогу, як не прийме роботи. В Мус Джьо зчеркнено з допомогової місти вісьмох, що відмовилися йти до роботи.

СОВІТСЬКА НАФТА ЗА КАНАДИЙСЬКИЙ ДРІТ.

До Монтреалу прибув данський корабель „Азе Маерск" з 9,000 тонами совітської нафти, яка має бути в Канаді перерафінована і відтак продана на канадійськім ринку. В заміну за нафту має Совітський Союз дістати канадійський алюміновий дріт.

До Канади має прибути більще кораблів зі совітською нафтою — на основі угоди, яку з совітським урядом зробила Алюмінова Компанія в Канаді. Корабель „Азе Маерск" прибув до Канади прямо з Батума, совітського порту над Чорним морем.

Алюмінова Компанія приняла до роботи 300 робітників у своїх фабриках в Арвіда, Кве., та Шовініґен Фолс, Онт.

Вістка про допущення до Канади корабля з совітською нафтою викликала немало заінтересовання супроти канадійської заборони довозу совітських продуктів, однакож Оттава пояснює, що в Канаді була видана заборона тільки проти довозу таких сирих продуктів, як вуголь, пульпове дерево і деревний пульп, будівляний матеріял усякого роду, асбест та футра.

САМ НЕ ПОСЛУХАВ РАДИ, ЯКУ ДАВАВ ІНШИМ.

В Берліні відобрав собі життя д-р Гайнріх Демель, син німецького письменника й письменниці. Д-р Демель як лікар був великим філянтропом. Він власне був основником першого бюра порад для самогубців і давав їм ради, що мають робити, щоби не відбирати собі життя. Останніми часами йшло йому дуже кепсько й одинокий вихід з ситуації бачив у самоґубстві, від якого відтягнув сотки людей.

З СУДОВОЇ САЛІ.

Селянина Павла Пастушинського з Боратина, пов. Сокаль, обвинуваченого за промову на стрілецькій могилі на місцевім цвинтарі дня 2 травня ц. р. Підсудний до вини не почувається. Накликував тільки до пошани своїх борців, а в промову вплітав цитати з Шевченка. Свідки — Поляки підсудного сильно обтяжували. Суд засудив Пастушинського на 6 місяців тюрми. Боронив д-р Шухевич.

КРІВАВІ СУТИЧКИ БЕЗРОБІТНИХ З ПОЛІЦІЄЮ

ПОРАНЕНО 62 БЕЗРОБІТНИХ ТА СТОРОННІХ ЛЮДЕЙ. ТРОХ ПОЛІСМЕНІВ ТЯЖКО ПОКАЛІЧЕНО.

ЛОНДОН (Анґлія). — До столиці прибули 2,000 безробітних зпоза Лондону, як перша частина походу голодних. До них приєдналися яких 15 тисяч симпатиків з лондонських безробітних. Вся ця маса безробітних урядила віче в Гайд Парку. Поліція не перешкаджала вічу, а навпаки, старалася піддтримати порядок і спокій.

Та спровоковані одиниці з числа протестуючих почали розбивати вікна в крамницях, каварнях і т. п. й нападати на поліцію. Переважно молодь нападала на поліцаїв, стягала їх з коней і била. Поліцаїв обкидано камінями та іншими тяжкими предметами. Поліція, стараючися виратувати своїх товаришів з біди, пустила в хід свої палки, блек джеки, тощо.

Внаслідок цього на вулицях Лондону були такі заворушення й бійка поліції з безробітними, яких Лондон уже давно не бачив. Рух був спараліжований у багатьох місцях, навіть на головних вулицях міста; 62 безробітних та сторонніх, що приглядалися демонстрації, поранено. Таксамо тяжко поранено трох поліцаїв, а між ними одного інспектора, якому пробито голову. Місцями на вулицях міста безробітні будували барикади.

Поліція поробила всі приготування, щоб не допустити до дальшого заворушення. Уряд шукає способу заспокоїти безробітних, а в парляменті посли Робітничої Партії нападали на уряд за збільшення безробіття. Мек Донелд мав довшу нараду з королем в справі тяжкої ситуації з безробіттям.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПЛЯН ЗДОБУВАЄ ПРИХИЛЬНИКІВ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Американський делеґат на міжнародню конференцію по обеззброєнню, Нормен Дейвіс, виїхав до Парижа після довшого перебування тут. Кажуть, що йому пощастило переконати англійський уряд, щоби в основу дальших робіт конференції покладено плян президента Америки, Ґувера, про зменшення на одну третину збройних сил усіх держав.

Тепер Дейвіс сподівається переконати Францію, що плян Ґувера не розходиться багато з плянами Франції, а тому постарається й Францію прихилити до пляну Ґувера. Думають, що Дейвісови пощастить це зробити. Хіба що будуть зроблені певні зміни щодо роду зброї.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЯТЕЛЮЮТЬ З ОПІКУНКОЮ ПОЛЬЩІ ТА РУМУНІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Стало відомо, що Франція вже досягла майже повного порозуміння з радянською Росією в справі уложення договору про ненападення й дальше приятелювання. Цей договір буде скоро підписаний обома сторонами.

Большевики вже мають подібний договір з союзницею Франції, Польщею; тепер мабуть прийде до такогож договору між Румунією та Росією. Таким чином Франція та її союзники будуть мати з радянською Росією спільний договір, який ґарантуватиме недоторкальність їх кордонів.

ЯПОНІЯ НЕ ЗВЕРТАЄ УВАГИ НА СЛОВА СТИМСОНА.

ТОКІО (Японія). — Японський представник у Лізі Націй, Матсуока, який тепер поїхав до Москви, щоб уложити з Росією договір приязни, каже, що промова американського секретаря стейту, яку він виголосив у Пітсбурґу, є „стара історія" й годі Японії звертати на неї особливу увагу.

У Пітсбурґу Стимсон знову говорив, що Америка не признає ніяких змін у ріжних територіях, які будуть пороблені силою зброї. Це він натякав на Манджурію, яку Японці „усамостійнили" від Китаю.

МОСКВА СТАРАЄТЬСЯ ЗБРАТАТИСЯ З ЯПОНІЄЮ.

МОСКВА (СССР). — Тут ніхто не закриває того, що всі комуністи сподіваються від приїзду японської делеґації значних позитивних наслідків. Росія тепер старається скорше прийти до порозуміння з Японією, щоб поділити з нею вплив у Манджурії.

Життя в Манджурії вже від довшого часу дуже здезорґанізоване, а це відбивається тяжко на радянській торговлі там та на комунікації Сибіру з Приморям. Большевики сподіваються для себе великих користей від заключення пакту між Росією та Японією про ненападення, про який тепер ведуться переговори.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число. три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ФАРМЕРИ ПРОБУЮТЬ ДАЛІ

Коли кілька місяців тому почалися серед американських фармерів нові рухи, то навіть ті, що знають добре американського фармера, не ворожили цим рухам довгого життя та великого значіння. Колиж до того шумний фармерський страйк минулого літа покінчився невдачею, та вже просто всі були певні, що ця невдача охолодить запал фармерів. Як тепер показується, ці ворожби були безосновними. Американське фармерство далі рухається, шукаючи виходу з тяжкої ситуації.

У Небрасці фармери взялися розвязувати питання фармерських морґеджів. Загрожені ліцитацією, вони проголосили, що не дозволять „конфіскувати" своїх фарм, а щоби не допустити до цього, хопилися за найпростіший засіб, який їм кинувся в очі: вони стали недопускати до ліцитаційних продажей фарм банками. В багатьох випадках цими способом вони навіть заставили банки згодитися приняти замісць морґеджу малу готівку.

В інших фармерських стейтах далі ведеться вже кілька місяців стара боротьба з пікетуванням доріг до великих міст. У Айові й Савт Дакоті, де пікетування було перерване, воно почалося наново.

Як бачимо, американські фармери хопилися в своїй боротьбі за способи, які нам, імігрантам з Европи, виглядають дивними, бо зовсім новими. Ми привикли бачити з одного боку спеціяльні селянські партії як форму політичної самооборони селян, а з другого боку ріжні форми селянської кооперації, яка має достарчити селянинови „по ціні продукції" кредит та всякі річи, йому потрібні, і продати його продукти без зиску посередника. Того роду засоби пробовано і в Америці, але вони показалися тепер непідходячими, щоб зарадити спеціяльним лихам американського фармерства. Тому тепер фармери закидають старі способи боротьби, покидають старі орґанізації й старих лідерів. Повстають нові орґанізації, виростають нові лідери.

Річ природна, що багато з тих спроб покажуться непідходячими для заради лиху. Завзяття фармерів дає нам основу думати, що такі невдачі фармерів не знеохотять, що всякі невдачі фармери порахують як спробу, як досвід, який повинен їх тільки переконати про непідходячість вибраних ними способів, але не повинен відвернути їх від шукання далі способів для заради лиху в цьому великому американському „промислі". Як фармери так поступлять, то вони докажуть свою зрілість.

„ОБЄДНАННЯ" В ОДИНАЦЯТІМ РОЦІ СВОГО ІСТНОВАННЯ.

(Зі звіту д-ра Л. Мишуги, секретаря „Обєднання", зложеного на річнім засіданню Виконавчого Комітету).

Отанній рік праці „Обєднання" не може повеличати себе тим підйомом, який знаменував рік минувший, коли ми були під свіжим вражінням відомої „пацифікації". З того не виходить, що ми вже забули за ті звірства, та що не було нових терпінь і нових геройських подвигів у ріднім краю. Це й не значить, що не було в нас життя і праці. Були терпіння й боротьба в краю, було теж відчуття того всього й з нашого боку. Не зібрали ми цього року на край і боротьбу понад $40,000 як минулого року, ні не видали такої книжки як „Поліш Атросітіс ін Юкрейн". Але всежтаки зібрали як на ті важкі часи поважну допомогу для краю. Попри небувалу в Америці крізу, яка мусіла цілком природно відбитися і на допомоговій акції „Обєднання", треба взяти під увагу, що цього року перебував в Америці Делеґат Рідної Школи і переводив осібну збіркову акцію зприводу 50-літнього ювилею Рідної Школи. Багато зі зложених на ту ціль грошей пішло правдоподібно прямо до Львова, чи може передано прямо на руки Делеґата.

Чи грошеві збірки — це вже все?

З того, що я згадую насамперед за гроші, не виходить, що саме біля грошевих збірок концентрується уся наша акція. Назагал беручи, наш рідний край зацікавлений головно тільки тією акцією. І це найслабша сторона краю, коли ходить про відносини рідного краю до американських Українців. Допомагати рідному краєви матеріяльно це для свідомих українських іміґрантів в Америці річ зовсім природна й звичайна, але самозрозумілим і природним повинно бути заінтересовання рідною краю усіми проявами життя нашої іміґрації. Назагал того досі не було.

От берім приміром таку установу як У. Н. Союз, найстаршу, найбогатшу, яка видала й далі видає грубі тисячі долярів на допомогу рідному краєви, якої орґан і члени орґанізують всяку народню роботу на піднесення українського імени чи визволення рідного краю. Ота орґанізація переводить у себе реформу, яка не є тільки звичайною собі заміною одного роду обезпечення на другий. Це є теж спроба забезпечення життя українському імени в Америці.

А чи ця, така важна справа знайшла який відгомін у старокраєвій пресі?

Адже і старому краєви, який мав і має подібні асекураційні товариства, варта би пізнати, особливо тепер, коли там ведеться кампанія за приєднування передплатників до ґазет, як українські робітники в Америці змусили себе самі обезпечувати на випадок смерти, а за життя передплачувати і читати свою рідну ґазету і в той спосіб забезпечити українським ґазетам десятки тисяч постійних передплатників. І чи не цікаве для краю й те, як тепер ті робітники роздумують над тим, що треба зробити, щоби навчити молоде, тут роджене покоління читати і пренумерувати українську ґазету? А це без порівнання тяжче ніж притягнути в краю українських читачів до української ґазети!

Ми тут за морем інтересуємося всіми проявами життя наших братів у ріднім краю. Передаємо найменші подробиці. Радіємо їх здобутками і сумуємо їхніми терпіннями. Все те становить програму праці „Обєднання". А в найбільшім краєвім щоденнику, „Ділі", не передають навіть того, як ми намагаємося розвязувати питання орґанізування тут родженої молоді, ратування української мови, поширення української пропаґанди, культури, штуки, музики і т. п. А чейже ми старалися, щоби відомости про те все доходили до рідного краю. Чи не було там досі нікого, щоби зацікавився тими справами, щоби обмінявся з нами своїми думками?

На мале число інтелектуальних українських робітників в Америці звалене тепер надзвичайно велике й тяжке завдання: забезпечити істнування українського імени в Америці. Світова війна, революції, відродження української державности, повалення цеї державности, окупації, „пацифікації" й інші події, що поступали і поступають за собою з блискавичною скорістю, приспішили всюди по цілім світі актуальність української справи. Вони піднесли національну свідомість української іміґрації в Америці, яка коштом великих зусиль, коли брати під увагу її чисельність і якість, зробила велику пропаґанду не тільки українській справі у її політичнім розуминні, але й українській культурі, штуці, музиці. За реклямою мусять іти діла. Треба нових українських сил, робітників пера, перекладачів, письменників, артистів. Старих сил мало, а нові не підховаються природнем способом, як підховуються там на рідній землі. Їх треба тут вишукувати, всіми можливими способами до себе затягати і при собі держати і добирати ріжних способів, щоби їх талани звертати поволі до праці на українськім полі, себто на такім, з якого вони наразі нічого не мають під матеріяльним оглядом. А чи це легка справа тут на великанськім американськім просторі й у теперішних часах матеріялізму і депресії?

І чи ті справи не є важніші від того, скільки Обєднання чи там ціла наша іміґрація зложили долярів на рідний край? **Роля української іміґрації в Америці, коли брати під увагу те, що вона вже зробила для української справи, є далеко важніша від тих міліонів долярів, що пішли звідси на допомогу нашим інституціям у краю, чи на відбудову наших читалень або народніх домів по селах, чи на викуп рідної землі з чужих рук, чи на допомогу родинам наших іміґрантів. А щож доперва говорити про вагу задержання цеї іміґрації, коли маємо перед очима дальшу боротьбу з окупантами за нашу державність?** Таж рідний край у своїм проводі повинен прямо тремтіти на саму згадку національного завмертя нашої іміґрації, якщо собі хоч приблизно зясовує те, що може видати ще з себе українська іміґрація в Америці, якщо ми зможемо задержати її при українстві. Цеж доперва тепер зачинає щойно діставати іміґрація нові, тут вирослі інтелектуальні сили. А вона жила десятки літ без їх приросту, бо й не могло його бути, бо іміґрація була замолода.

(Кінець буде).

Резолюції Виконавчого Комітету Обєднання Українських Орґанізацій в Америці.

(Приняті на річних нарадах Виконавчого Комітету дня 26 жовтня 1932 р.)

Привіт Рідному Краєви.

Зза моря шлемо щирий привіт нашому Рідному Краєви знад Дніпра, Дністра, Тиси і Прута. Витаємо наших Братів і Сестер по селах, містах і тюрмах з тим, що болімо з ними і разом з ним віримо, що їхні жертви і труди як і наші змагання мусять довести до визволення нашого народу. Зокрема підносимо, що злочини, яких допускаються на українськім безборонням народі окупанти, чим далі тим більше сціплюють наш нарід тут на іміґрації. А навіть освідомлюють національно тут роджене й виховане молоде українське покоління, яке змагає тепер власними силами і на свій лад до орґанізування нових українських сил в Америці для продовження допомоги визвольним змаганням українського народу. І отсе вважаємо в Америці найбільшим теперішнім здобутком. Бо виростає тут нове покоління, виховане на геройських змаганнях краю, з якого вийшли його батьки. Ті геройства глибоко врізуються в душі нашого молодого покоління, з того геройства зроджується тут нова українська сила, яка стане рідному краєви у великій пригоді й це хай буде радісною новинкою для тих у ріднім краю, що мучаться за наш національний ідеал.

До дальшого протесту і до дальших жертв.

Стверджуємо, що з кождим роком поневолення збільшуються на наших землях неспокої і нарід бунтується, а тюрми заповнюювся чимраз більшим числом українських жертв.

З нужди покидають на Радянській Україні сотки тисяч, а то й міліони селян рідну землю й ідуть у світ за очі, з голоду і розпуки. На Волині й Поліссю під польською займанщиною польська влада здирає з голодного селянства височезні податки при помочі війська, жандармів, машинових крісів і масових розстрілів, а в ліськім повіті провокує тасама влада селянство новочасною панщиною, спричинює кровопролиття та висилає десятки невинних селян на шибениці.

Терпить наш нарід, духово й економічно, й під румунським чоботом, як і на землях Закарпатської України.

Оті терпіння Рідного Краю знайдуть, річ природна, й на далі відгомін серед української іміґрації. І ми далі будемо протестувати, та не тільки між собою, для себе, але так, щоби всі злочини окупантів доходили до американської преси й до американських впливових осіб чи чинників. І далі складатимемо жертви на край і на ту акцію в Америці, яка піддержує українську справу шляхом політичної і культурної пропаґанди.

До дальшої боротьби.

Розуміємо вповні вагу і конечність якнайбільшої економічної й культурної розбудови Рідного Краю. І свідомі ми важких перешкод і шикан окупантів, які стоять такій роботі на перешкоді. Та разом з тим ми є тої думки, що ніякі економічні й культурні здобутки не заступлять нам тої втрати, яку понесемо як змагаюча до волі нація, якщо нове покоління буде виховуватися у можливости співпраці з окупантами. Тому головну ваґу треба класти у всіх ділянках нашого життя на те, щоби все, що твориться у нас, робилося для підготовки нації до нового революційного зриву. Воєнне поготівля, ось що має ціхувати цілу розбудову нашого життя, якщо ми такою розбудовою не маємо класти основ під нову вікову неволю. І якщо ми хочемо дійсно волі, то мусимо мати боротьбу на увазі, революцію чи війну. Про це треба отверто, де це можливо, говорити і над тим треба думати, і проводови й масам до цього моменту підготовлятись.

В справі української молоді в Америці.

Майбутнє української іміґрації лежить у руках тут родженої молоді, яка має перебрати наші народні установи, церкви, наші культурні надбання і наші традиції, їх заховати і розбудовувати.

Тому треба, щоби вона гуртувалась при наших орґанізаціях, допомогових, церковних і інших. Тим вона продовжить в Америці культурні традиції своїх батьків, а рівночасно матиме добру нагоду розвинути свої сили з великим особистим вдоволенням.

Знову наша молодь, що є в американських орґанізаціях, коли буде згуртована в українські співацькі, танкові, спортові чи які інші гуртки, зможе в цей спосіб лекше вибиватися завдяки тим цінностям, що їх завдячує своєму українському походженню.

А таксамо поступає молодь інших етнічних ґруп американського громадянства.

Всесвітня вистава в Шікаго.

Взиваємо українське громадянство в Америці піти назустріч Українській Виставовій Корпорації в Шікаґо, яка перебрала на себе тягар зорганізування української участи в Всесвітній Виставі Поступу. Це є справа загально-народня, яку треба поперти для загального добра.

В справі української кольонізації й повороту безробітних на землю.

Проблєма забезпечення життя українській іміґрації в Америці насуває питання потреби основування українських кольоній. Оте питання вже виринало між нашою іміґрацією. Були навіть спроби переведення цього в життя. А тепер це питання набирає ще більшої актуальности через крізу та безробіття. Вже навіть почався і між українськими робітниками незорґанізований зворот до землі.

Беручи під увагу оті специфічно американські теперішні умовини, як і віковічні хліборобські традиції, які ще певно залишилися в крови української іміґрації в Америці, „Обєднання" намагалося вже ввійти в порозуміння з ріжними урядовими, громадськими та приватними установами, щоби дістати з авторитетного жерела інформації щодо місця та умовин української хліборобської кольонізації в Америці.

Стверджуємо, що такі умовини є, та що саме тепер можна добитися таких умов, які дуже улекшують того роду кольонізацію, якби вона переводилася пляново, на більшу скалю та булаб під громадянською контролею. Вважаємо, що це є справа, яка обходить цілу нашу іміґрацію, тож наше громадянство, особливо наші провідні орґанізації, повинні цею справою заінтересуватись і перебрати її у зорґанізовані руки, якщо уважатимуть її за добру і конечну.

В справі видавництв „Обєднання".

Звертаємо увагу української іміґрації в Америці, що „Обєднання" має вже готову до друку в англійській мові працю про „Нарід, що хоче бути вільним", яку треба негайно видати. Тому просимо складати жертви на ту ціль, а зокрема допомогти „Обєднанню" покрити кошти видання книжки „Поліш Атросітіс ін Юкрейн".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

W-R B-K.—Please refrain from propagating your religion in your contributions to this newspaper. We respect you religious convictions, but we cannot permit you to disparage other denominations. Reserve this to the special organs of that church.—When writing a letter to a newspaper, write about one topic. Do not string up, "Another frank question", and then still another. Let your letter refer to one subject. This you can test by trying to condense it into one sentence.—You would greatly help the editors and advance the publication of your letter if in writing it you would use only one side of the paper.—Ed.

Володимир Левицький.

ОСТАННІЙ АКТ ТРАҐЕДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ (УГА)

(З моїх споминів про 2 курінь, 8 бриґади, III корпусу, після його відвороту з Київа у вересні 1919 р.).

(15)

Коли я вискочив з хати, по кватирах сотні, застав все в порядку. Хоч у кольонію увійшли 1,500 московських салдатів та біля 800 кіннотчиків по всіх хатах і дорікали нашим хлопцям, що ми „ізменніки" — то хлопці не залякалися, мовляв, червоно-жовто-блакитні стяжки, це краска Галицької Армії. Кольонію вони густо заняли, бо пробиваються скупченою масою на Польщу. Богацько між ними Донців та Кубаньців, а все таке розярене, що не чіпай їх. Широкі вулиці кольонії обсадили стежами, що десять кроків і нікого не перепускають. Вістовий бриґади приніс тайний наказ, щоби негайно зібрати сотні та вирушити в напрямі на Берґдорф. Це прийшлося доволі важко, бо моя сотня на самому краю кольонії, куди ввалилося найбільше Москалів. Під покришкою, що ми разом з ними маємо вирушити на Польщу, вдалося зібрати сотню та, зупинюючися біля кожної московської стежі, яка кожна на свій лад виявляла свої підозріння, вдалося прибути на збірне місце біля бриґади. Сотник Шмідт балакав тимчасом з їхніми ґен. Ціммерманом та Бредовом і одержав від них дозвіл опорожнити для них наш попередній район кватир. Коли я виходив зі своєї кватири, Німці заломили руки, бо Москалі одні поралися біля порізаного ними дробу, а другі в чоботах та шинелях поховалися під німецькі чисті перини, заявляючи Німцям: „Не бойся, нашії звери не очень кусают". Поспішно виходимо з Ґліксталю та на 5. год. рано ми в Берґдорфі.

13/II. Берґдорф переповнений нашим військом, бо тут зібрався цілий корпус. Москалі з Ґліксталю вибираються в напрямі міста Григоріополя. Сильна їхня кінна стежа підїжджала до Берґдорфу, однак, побачивши так багато Галичан, які були на поготівлі, завернула. Побачивши червоні шматки на шапках деяких наших стрільців кричали до них, що ми „ізменніки". От біда — для всіх ми зрадники. Недавно були для Петлюри, нині для Денікіна, а не відомо, чи таке саме не буде й для червоних.

14/II. Денікінці вибралися з Найдорфу, тому повертаємось нині назад на свої кватири. Німці закоштували московського побуту на добре, бо кіннота поміняла багацько коней та добре погосподарила по хатах.

15/II. Відпочиваємо знову на своїх кватирах після перебутого. Згідно з одержаними відомостями червоні заступили були денікінцям дорогу біля міста Рибниці та дещо їх протріпали, забравши багацько обозу. Інші перебилися в напрямі міста Ямполя. Село Дубова, столиця червоних повстанців, виступило ціле активно проти денікінців; однак не повезло, бо денікінці розбили їх, спалили досить хат і кількох місцевих розстріляли.

16/II. Сьогодня одержано ось таку телеґраму:

Оп. ч. 406 ЧУГА. 15/II. 1920.

Ревком телефонує з Винниці:

Сьогодня підписали в Київі договір з командою красної армії. Точки договору будуть подані. Галицька Червона Армія має сформуватися в три бриґади під командою красної армії. Подрібно переформування перепровадить комісія фахових людей з 12. красної армії та Галицької Армії у Винниці.

Підпис:

полк. Вітушинський,
Нач. Вожд;
Шаманек, полк.

На налягання згори таки переведено сьогодня вибори до корпусного та бриґадного Ревкому. До корп. Ревкому увійшов пор. Стефанишин і один вістун. До бриґадного: пор. Нагірний, 8. голосів; пор. Юрченко, 8 голосів; хор. В. Левицький, 26 голосів; арт. бул. ст. десятник Литвинюк; ст. дес. 2. кур. Лебідь; дес. бул. Пастернак.

Тому, що згідно з наказом команди однорічні стрільці не мали пасивного виборчого права, запротестували вони до корпусного Ревкому. Є між ними й гарні та інтеліґентні хлопці, але сотник Шмідт руководився мабуть обставиною, що заходила небезпека вибору двох типів, які вже нераз дали до пізнання свої майбутні наміри супроти команди. Новивибраний Ревком звернувся до корпусного по вказівки відносно своєї діяльности. Нашим начальним вождом іменували большевики полк. Вітушинського, досі нам мало знаного.

17/II. В нашім районі кватирує також наша артилерія, бо їхній заняли червоні, що прийшли сюди до ділання проти евентуального переходу денікінців. Стоїть це у звязку з новою поголоскою, буцімто нова ґрупа під проводом ґен. Шілліґа задумує перебиватися понад Дністер до Польщі. Наші нові союзники видали до Робочих України відозву, в якій буцімто признають Незалежну Самостійну Українську Радянську Републику. Повідомляють про знесення чрезвичайки, а її досьогочасне поступовання оправдують конечністю боротьби з ворогами революції.

(Дальше буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗА КОНВЕНЦІЮ У ДТІРОЙТІ.

Дивуюся, що п. Василь Пулк з Акрон, О., бувший делеґат і член контрольної комісії минулої Конвенції У. Н. Союза, заявляється за зміну рішення Конвенції й за перенесення наступної Ковенції з Дітройт до Шікаґо. Якби це зробив пересічний громадянин, то не було би дива, але тут виступає бувший делеґат.

У. Н. Союз переводить тепер важку роботу, реформує Союз, перемінює грамоти на новий рід обезпечення. Конвенція матиме багато важкої праці. Треба буде напружувати мозок, а до цього треба спокою. В Шікаґо змарнується час. За Союзові гроші не можна оглядати вистави, а треба дбати про Союз і загальне добро. Старокраєві делеґати, якщо прибудуть до Шікаґо, то знайдуть Союз і в Дітройті. Хай нам не буде в голові балювання, а праця. А щоби кум з кумом здибався, то на це треба пошукати іншої нагоди. Я є за те, щоби наш орґан висказав свою думку в тій справі й тимсамим положив кінець непотрібній полеміці.

Михайло Скибінський,
Ню Йорк, Н. Й.

—o—

ПЕРЕНЕСТИ КОНВЕНЦІЮ ДО ШІКАҐО.

Наш синьо-жовтий прапор повіватиме на Всесвітній Виставі в Шікаґо між прапорами державних націй. Клали нам вороги добрі колоди під ноги, щоби не допустити того прапора, бо він недержавний. Та вдалося добитися нам свого. І вже тесаме вартує, щоби наш У. Н. Союз був зарепрезентований в часі цеї вистави, бож він і його члени десятками літ боронили і далі боронять чести і слави нашого прапора й нашого українського імени.

Американський Леґіон узяв теж під увагу Всесвітню Виставу і переніс свою наступну конвенцію до Шікаґо. І він також має важні справи до полагодження, а всетаки зрозумів, що вистава не буде перешкодою в тім, щоби розумно радити. Кождий інший нарід навіть не застановлявсяб довго над цею справою, а вважав би перенесення конвенції самозрозумілим. А щож доперва говорити про нас, Українців, яким треба робити розголос українській справі на кождім кроці й використувати кожду нагоду для нашої пропаґанди.

Три відділи У. Н. Союза в Борнсайд заявилися уже давно за перенесення Конвенції У. Н. Союза до Шікаґо й просять інші відділи нашої орґанізації, щоби висказали негайно й орґанізовано свою думку в тій справі.

По нарадах делеґати матимуть завжди кілька вільних хвилин, щоб оглянути чудеса цеї небувалої в світі вистави. Матимуть що внукам розповідати. А головне те, що бачитимуть власними очима український павільон і наш синьо-жовтий прапор, який повіватиме гордо з прапорами держав світа як рівний з рівними. І наберуть досвіду, як треба влаштовувати вистави українського мистецтва, які тепер доводиться оглядати по ріжних місцевостях. А це також важне.

Ю. Небор, від. 165 У.Н.С.

—o—

СВІТОВА ВИСТАВА В ШІКАҐО І КОНВЕНЦІЯ У. Н. СОЮЗА.

Про що ми вчора ані не думали, то нині є конечністю. Думка, котру підніс С. Куроґась, щоби перенести Конвенцію У. Н. Союза з Дітройт до Шікаґо, є не тільки доброю, але навіть конечною. В цім є велика національна і моральна користь не тільки для орґанізації У. Н. С., але й для загальної української справи. Колиб остання Конвенція У. Н. Союза, призначуючи, де має відбутися слідуюча Конвенція, була знала, що в Шікаґо буде відбуватися Світова Вистава, де буде заступлена українська нація, то нема двох питань, що Конвенція була би рішила місце в Шікаґо.

Однак тут нема нічого злого, щоби не вийшло на добре. Я вірю, що відділи й членство У. Н. Союза зрозуміють національну ціль і то ціль більшої ваги загальної справи, вирішать через референдум, щоби Конвенцію перенести з Дітройт до Шікаґо.

Правда, вже є голос доб. Гарасимова з Йонкерс, щоби Конвенція таки відбулася в Дітройт, однак добр. Гарасимів, думаючи над справою, не взяв справи широко. Мовляв, що нас має обходити Світова Вистава, коли ми маємо справу У. Н. Союза! Моя хата з краю, і більше нікого не знаю. Чи делеґати можуть користати з Світової Вистави, то це можуть сказати тільки делеґати.

Від себе скажу тільки те, що кожда свідома людина може користати не тільки з Світової Вистави, але й зі всіх менших справ, як відчити, концерти, віча і всякі сходини. Якщо людина думає здоровим розумом, якщо вона хоче користати, значиться, чогось навчитися, то на все знайде час.

Щодо користи зі знижки залізничих тікетів, то я не бачу тут ніякого підступу, ні чогось нечесного. Зі знижки будуть користати міліони людей, котрі будуть їхати до Шікаґо. Чому би це було нечесне для делеґатів У. Н. Союза?

Отож ми, члени У. Н. Союза, повинні би бути за те, щоби вирішити через референдум, щоб Конвенція У. Н. Союза відбулася в Шікаґо. Це принесе славу для У. Н. Союза і користь для загальної справи України.

Василь Дроботій.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРУКЛИН, Н. Й.

Український Демократичний Клюб приступає до купна дому на власне приміщення.

Вже довший час наш Демократичний Клюб у Бруклині, 14 А. Д., відчував брак ліпшого приміщення, тому, що при Клюбі прегарно розвивається молодечий відділ та льокується жіноче товариство „Союз Українок".

Дня 16. жовтня 1932 року відбулися спільні збори, котрими проводив Гр. Бардак, а секретарював П. Дубовецький. Ті збори були скликані в справі купна дому на власність Клюбу для свого приміщення.

В промовах, котрі виголосили громадяни Ст. Заблоцький, провідник Клюбу, та П. Малицький, Ілія Малик і інші, а від молодіжи А. Дячук та М. Дикий, ясно предложено потребу купна дому, по чім присутні деклярували значні грошеві суми.

Дальше здали свої звіти делеґати з останньої конвенції Українських Демократичних Клюбів. По звітах забрав слово гром. Гр. Бардак та в своїй довшій промові зясував програму передвиборчої кампанії демократичної партії, закликаючи до голосування на всіх демократичних кандидатів.

До головних кандидатів демократичної партії зачисляються: Френклин Д. Розвелт на президента, Джан Н. Ґарнер на заступника, Герберт Г. Ліман на ґовернора стейту Ню Йорк, М. Виліям Брав на заступника, сенатор Роберт Ф. Ваґнер кандидат на перевибір, Джеймс О'Браєн кандидат на посадника міста Ню Йорку, а Джан А. Беннет на перевибір дженерал атторнея. Збори приняли до відома проголошених кандидатів та прирекли віддати на них свої голоси.

Степан Заблоцький,
лідер Клюбу.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

Стипендія для українського артиста.

Хочу поділитися з земляками радісною вісткою, що місцевий артист-маляр українського роду, Амвросій Паливода, дістав стипендію на студії в Европі та виїхав уже продовжувати свою науку в Академії Красних штук у Мінхені, в Баварії.

Хоча ще молодий віком, Амвросій Паливода вже добув собі певне признання в артистичних кругах цеї місцевости. Ще в травню 1930 року його праці, виставлені на виставі місцевих артистів, викликали, можна сказати, більше коментарів, ніж твори котрогонебудь іншого артиста, що брав участь у тій виставі. Клівлендський тижневик писав про нього, що, хоч молодий, Паливода не малює як молодий, а як людина з певним стилем.

Клівлендські й позаклівлендські Українці ждуть, що Паливода вернеться зі своїх студій з великими надбаннями та покаже Америці, до якого ступня розвою може дійти штука в нащадку нашого, для штуки високо талановитого народу.

Клівлендець.

—o—

ЧЕСТЕР, ПА.

Народня робота.

З приходом осени в нашій громаді розпочався рух. Співацько-аматорський гурток готується до святочного листопадового концерту та до вистав. В грудні минає три роки, як побудували ми Народний Дім і громада постановила відсвяткувати трилітній ювилей та на це свято запрошує всіх попередних провідників.

Молодечий клюб, який мав у минулім сезоні великий успіх серед Американців і інших народів, — підготовляється тепер до виступів з „бескет бол" і робить вечерами вправи.

„Союз Українок" також розпочав свою працю, улаштував два балі, а тепер готується до великої традиційної вечері, яка відбудеться 15 листопада ц. р.

При кінці вересня відбувся мітинґ, на якім постановили купити свобідні льоти біля Н. Дому, за які не так давно жадали $7,000.00, а тепер купили за $3,500.00.

Українська громада тепер буде мати цілий блак землі. На купівлю льотів громадяни склали $300.00, та Союз Українок, який свого часу дав $6,000 на Народний Дім, тепер офірував $200.00. На тих льотах думають будувати церкву.

Теодор Сорока.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Українець дістав „феловшип" у Темпел Університеті.

Деякі люди хваляться богацтвом, деякі славою, але дуже мало є таких, котрі можуть похвалитися наукою.

Минулого червня син загально відомих тутешних Українців, громадян Теклі і Григорія Рибачків, Онуфрій, скінчив учительський факультет у Темп університеті, одержавши степень B. S.

Як життєву працю вибрав собі п. О. Рибачок біольоґію, і не дивно, бо мав з того предмету найвищі відзначення, які лише можна дістати. За те одержав „феловшип" на два роки в тім самім університеті. Попри те, що буде вчити біольоґії, він по двох роках дістане степень M.A. і заразом буде міг себе отримувати. Це неабиякий здобуток для молодого вчителя, який має всього 24 роки. Він приїхав до Злучених Держав трилітньою дитиною з села Терпилівки, пов. Збараж, галицька Україна. Тут завдяки розумним родичам мав нагоду покінчити студії. Були в нього чорні години, бо, скінчивши гай скул, не міг вступити зараз до університету, але мусів працювати якийсь час, щоб помогти родичам і заробити дещо на дальшу науку в університеті.

Підчас своїх студій брав участь в українськім місцевім життю і якийсь час був головою Молодечого Клюбу при українській православній церкві. Тепер є членом ОДВУ в Филаделфії.

Онуфрій Рибачок.

З того, що дістав „феловшип", п. Рибачок може бути гордий, бо дістав його без жадного впливу. Амбіцією його, є поїхати до Европи і там дістати докторат фільософії.

Можна тільки побажати молодому вчителеви стати доктором фільософії. Одержавши цей титул, він не повинен ніколи забувати на своє українське походження і працю для України.

Товариш.

СПИС КНИЖОК

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що ввесь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх орґанізації, себто в руках самих членів У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи ці книжки й роботи в друкарні „Свободи", вони дають заробляти своїй орґанізації, себто збогачують самих членів У. Н. Союза.

Щоби дати нагоду кождому мати хоч невеличку свою бібліотеку, книгарня „Свободи" постановила продавати книжки по зниженій ціні, яку подаємо внизу.

Хто надішле	Нехай вибере собі книжок на	Хто надішле	Нехай вибере собі книжок на	Хто надішле	Нехай вибере собі книжок на
$ 1.00	$ 1.15	$ 6.00	$ 7.40	$11.00	$14.30
$ 2.00	$ 2.35	$ 7.00	$ 8.65	$12.00	$15.60
$ 3.00	$ 3.65	$ 8.00	$10.00	$13.00	$16.90
$ 4.00	$ 4.85	$ 9.00	$11.25	$14.00	$18.20
$ 5.00	$ 6.10	$10.00	$12.50	$15.00	$19.50

УВАГА: До цеї оферти не належать книжки шкільні й молитовники. Шкільних книжок і молитовників не можемо продавати по зниженій ціні. Отже просимо покупців мати це на увазі, щоб висилали замовлення тільки на ті книжки, які подаємо тут у цьому списі:

† **З вершин і низин,** збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі роковини". У біоґрафічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя), є 14 ілюстрацій, в оправі — 3.40
† **З Дніпра на Дунай,** оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі, А. Кащенка, видання 3-те — 40
† **Земля,** повість Ольги Кобилянської, опр. — 2.00
З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів — 35
† **З журбою радість обнялась,** збірка віршів, О. Олеся — 60
З історії релігійної думки на Україні, Михайла Грушевського — 1.00
† **З культурного життя України,** нап. д-р Зенон Кузеля — 10
† **Злощасний самоцвіт,** повість з козацьких часів, М. Ценевич — 50
† **Змагання,** оповідання, А. Крушельницького — 1.00
† **З минулого,** від гетьмана до Директорії. В. Андрієвський, опр. — 1.50
† **З минулого** (1917 рік на Полтавщині). Віктор Андрієвський, брош. — 50
Знання життя, д-ра С. Демидчука — 30
† **Знак чотирох,** детективний роман, нап. Конан Дойл — 75
† **Зоольоґія** для вищих початкових шкіл та ґімназій з багатьома малюнками та барвними таблицями, нап. д-р Іван Раковський, брош. 50, опр. — 75
З років війни, сатиричні ілюстрації з европейської війни, оповідання й інше про старий край і Америку — 30
* **З фільософії політики,** нап. д-р А. Крістензен, пер. Мих. Лозинського — 65

І.

* **Іван Дурак** та інші оповідання, гр. Л. Толстоя — 25
* **Іван Франко,** біоґрафічно-літературний нарис — 20
* **Із звірячого царство,** перша сотня найкращих казок. Зібрав В. Держирука — 20
Ілюстрована збірка. Вуси (3 ілюстрації). — Катерина (3 ілюстрації). — Нін і Семіраміда (2 ілюстрації). — Лист турецького султана Запорожським козакам. — Відповідь запорожських козаків турецькому султанови (1 ілюстрація). — Алькоголізм і діти — 20
* **Ілюстрована історія України** в 2-ох томах, М. Грушевського, в оправі — 3.25
* **Ілюстрована свята інквізиція,** страшна смерть за віру в Бога — 50
* **Ілюстроване українське письменство в життєписах,** д-р М. Пачовського — 35
† **Інститутка,** оповідання Марка Вовчка — 20
† **Історія України,** найновіше видання, Миколи Аркаса, в опр. — 3.50
† **Історія України,** І-ий том: Княжий вік, ІІ-ий том: Литовсько-польський вік. В. Будзиновський — 50
* **Історія боротьби віри з наукою,** Дж. Дрепера (переклав з англійського М. Павлик) — 1.50
† **Історія Греції та Риму** для школи й самонауки, з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Ковалевський — 65
Історія заложення Злучених Держав Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було (1 ілюстрація). — Бог на землі (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі — 15
* **Історія Московщини** до Петра Великого — 40
* **Історія о золотокрилім лицарю** — 10
* **Історія про гарну Магельону,** оповідання з давних часів, і **Про злодія в селі Гаківниці,** оповідання П. Куліша — 25
* **Історія про Луця Заливайка,** Ів. Наумовича — 30
* **Історія про сироту Івася** — 20

К.

† **Казки Гауфа,** опр. — 75
† **Казки братів Ґріммів,** з переднім словом, портретом автора і малюнками в тексті — 20
† **Казки братів Ґрімів** в чотирох томах з 180 малюнками, том І — 60
† **Казки Вільгельма Гауффа,** з 86-ма малюнками, частина перша (шість казок) — 60
† **Казки Вільгельма Гауффа,** з 82-ма малюнками, частина друга (пять казок) — 60
Казки про Циганів — 10
† **Казки Бехштайна,** ч. 1 — 50
† **Казки Бехштайна,** ч. 2 — 50
† **Кайдашева сімя,** повість Івана Нечуя Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі, опр. — 1.50
* **Каменярі,** журнал студентського кружка за рік 1919 — 1.00
* **Камінна душа,** повість Гната Хоткевича — 1.50
* **Кармелюк і Невільничка,** оповідання Марка Вовчка — 20
† **Кармелюк, Невільничка,** народні оповідання Марка Вовчка — 20
* **Кльод Ґе** і другі оповідання — 20
* **Кляса проти кляси,** Л. Мартова — 5
* **Князь і Жебрак,** знаменита повість американського гумориста М. Твейна — 50
† **Книжка про Німеччину.** Німецький край, німецька праця, німецька культура. З причинками звісних осіб німецького життя і з багатьома ілюстраціями. В картон. оправі — 1.00
* **Кобзар Т. Шевченка** (в 1-ім томі) — 1.00
* **Кобзар Т. Шевченка** (в 2-ох томах) — 1.50
† **Кобзар Тараса Шевченка,** з портретом автора, сторін XVI+707, опр. — 2.50
† **Кобзар Т. Шевченка,** брош. — 1.50
† **Кобза та Кобзарі,** В. Ємець — 35
* **Козацька пімста,** оповідання з козацької старовини, А. Чайковського — 30
† **Козацька пімста,** оповідання з козацької старовини, А. Чайковського, друге видання — 40
* **Коли зійшло сонце,** оповідання з 2,000 року, П. Крата — 30
* **Коляди і щедрівки** на Різдво Христове і Богоявлення, з додатком пісень страстних, воскресних і інших пісень церковних — 35
† **Контрасти,** нарис, В. Винниченка — 10
† **Коротка історія Козаччини,** нап. проф. Володимир Антонович, із переднім словом про життє та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге видання — 65
Коротка Історія Руси до зруйнования Запорожської Січи — 10
* **Короткий огляд українського письменства** від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки — 30
† **Короткий підручник на науки німецької мови** — 15
† **Кость Горієнко-Головко,** останній лицар Запорожа, історичне оповідання А. Кащенка, видання 3-те — 20
* **Кровавий шлях** (Шерльок Гольмс), в 2-ох частях, К. Дойла — 60
* **Кроваві діяманти,** новочасний роман, написав Фон Ром — 35
* **Кудеяр,** Н. Костомаров, історична хроніка в трох частях — 1.25
† **Кузь та Грицунь,** оповідання В. Винниченка — 10
* **Культура, національність та асиміляція,** П. Понятенка — 30

Л.

† **Летючий корабель,** українська народня казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського — 10
Лис Микита. З німецького переклав Ів. Франко — 50
* **Листи з пекла** й інші оповідання — 25
1. Лист шинкаря до Люципера і відповідь, 2. Про алькоголь — 10
† **Літературні характеристики українських письменників,** І. Івана Франка (поезія), нап. Антін Крушельницький, опр. — 1.25
† **Літературні характеристики українських письменників,** II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. — 50
† **Літопис української революції,** матеріяли і документи, Ф. Доценко — 3.00
† **Люба-згуба, повість** Ю. Фельковича, зредаг. В. Верниволя, брош. 20, опр. — 30
† **Люборацькі,** сімейна хроніка, А. Свидницького, в оправі — 1.50
† **Людина** (опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з багатьома малюнками та барвною таблицею, нап. д-р Ів. Раковський — 25
Людоїди й інші оповідання, Степана Костіва — 25

М.

Мала Історія України, напис. І. К. — 15
Марта Борецька, історичне оповідання — 25
1. **Маска,** 2. **Краса,** оповідання А. Чехова — 10
† **Математика,** практичні поради з аритметики та геометрії, Івана Андрущенка, опр. — 50
† **Меляхолійний валець,** новеля Ольги Кобилянської — 20
* **Микола Джеря,** повість Івана Нечуя Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького — 60
* **Місяць свідок** і другі оповідання — 20
* **Молодий вік,** оповідання для молодіжи, Кн. 1 — 40
* **Молода Україна.** Провідні ідеї і епізоди — продовження праці Івана Франка — 60
† **Монт-Оріоль,** роман, Ґ. де Мопасон, пер. М. Шраг. Два томи — 1.20

Н.

† **На білих скалах,** повість Анатоля Франса, переклав Ів. Галущинський — 65
Навернений грішник, оповідання, Б. Пруса — 20
† **Назва України,** з картами, нап. С. Шелухін — 10
† **На зелених горах,** збірка поезій, О. Олеся — 15
† **На воді,** оповідання Ґ. де Мопасан, переклав М. Шраг — 60
† **Найкращі загадки і забавки для старих і молодих** — 20
Напад на Січ, оповідання, Данила Мордовця, і **Павло Полуботок,** поема Ст. Руданського — 5
* **Наречена,** оповідання, Ґеорґія Г. Чулкова — 15
† **Нарис римської історії,** нап. К. Лоський — 60
† **Народний Декляматор,** з переднім словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. — 1.25
* **Народні казки, ч. 1.** — 20
* **Народні казки, ч. 2.** — 20
* **На стрічу сонцю золотому,** повість Марії Колцуняк — 50
† **Наука природи,** вступні відомости на І. клясу ґімназіяльну та для народніх шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками — 35
* **Наука про управу землі,** М. М. Белегая — 1.00
* **На филях любови** (поезії); **Опир** (галицька леґенда), нап. І. Мулярчик — 10
† **Національне відродження австро-угорських Українців** (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюк — 25
† **Національне виховання.** Б. Клим — 15
† **Начерк історії української літератури,** написав Богдан Лепкий, книжка І. і ІІ., брош. 2.00, опр. — 2.75
† **Начерк соціольоґії,** нап. проф. д-р Тома Ахеліс, пер. Якименко. В додатку: Поняття соціольоґії по Зіммелю — 20
* **Начерк стилістики, поетики і реторики,** д-р Конст. Лучаковського — 40
На чужині, оповідання за ріжні пригоди в чужім краю, Івана Спілки — 15
* **Наша рідна мова, географія України і характер Українця, Поляка і Москаля.** Написав проф. М. Возняк — 10
† **Наші казки,** з образками — 20

Замовлення і належитість слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Кооператива „Українське Народне Мистецтво" у Львові повідомляє, що вислала до Америки члена своєї управи, п. Стефанію Чижович, яка є уповажнена до полагоджування всіх справ кооперативи, та її видавництва „Нова Хата". Проситься тому всіх заінтересованих в справах виробів українського домашнього промислу (килимів, вишивок, кераміки, різьби і т. д.), як також в справі передплати „Нової Хати", звертатися на адресу: 247-53

ING. STEPHANIA CHYZOWYCH,
1:34 ATWOOD RD., OVERBROOK, PHILADELPHIA, PA.

ЗА КООП. У. Н. М. у ЛЬВОВІ:
Ірена Макух-Павликовська. Інж. Лідія Бурачинська.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРОНКС, Н. Й.

Розбудовуймо народне життя.

Діти — це будучність нашого народу, це нові корінї, в яких продовжує своє життя дух нації. Тому кождий свідомий нарід якнайбільше дбає, щоби його діти виховалися в національнім знанню. Виховання дітей тільки в чужій мові й культурі, це пірвання в них народної душі, це неминуча смерть нації.

Найбільшою небезпекою для народу, це занедбання, винародовлювання, кинення свойого найдорожчого скарбу від себе для іншого народу.

Так може робити нарід тільки некультурний, несвідомий. Це не тільки несвідомість самого себе, але це просто рабство, якого ніхто не може виправдати.

На пять тисяч Українців у Бронксі, Н. Й., нема української народньої школи, нема 50 дітей, які пішли би вчитися української грамоти, своєї рідної мови. І нема одної національної організації, якаб занялася такою важною для нас справою. А чейже знайдуться свідомі одиниці, які повинні зрушити з місця заспаних і байдужих людей, бо через нашу байдужість терпить уся нація і рідний край. Таж ніхто ніде не вичитав, щоби бронські Українці зібрали яку збірку на пекучі національні справи. Це складали тільки одиниці, але не тих 5,000 українських родин, за яких ніхто не знає і ніхто не чував про їх діяльність.

Щоби скінчити з тою байдужістю рішено скликати в Бронксі „Народне Віче" в неділю 30 жовтня ц. р. Там поруширться справу Народньої Школи, Українського Пласту, Школи Українського Нар. Танку й Організації Державного Відродження України. Про віче повідомиться загал оголошенням у „Свободі".

Українці! Віче матиме характер чисто національний. Кождому уділимо слова, щоби висказав свої бажання, для добра народньої справи.

Організаційний Комітет.

До кондуктора залізничого поїзду приходить подорожній та питається:

— Перепрошую, чи є ще стільки часу до відізду поїзду, щоби я міг попрощатися з моєю жінкою?

— Це залежить від того, як довго ви вже жонаті, — відповідає кондуктор.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АСТОРІЯ, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

В домі нашого громадянина Григорія й Анни Василик, котрі справляли свому синови 16-літні уродини, при забаві зібрано 11 долярів на У. В. О.

Жертви зложили слідуючі громадяни: по 1 дол.: Г. Василик, Н. Табака, І. Сидор, Т. Рудик, Й. Турчак, М. Скиба, М. Михлів, К. Мартин, В. Якимицький, А. Бобель, П. Гарлов.

Жертви вислано через Обєднання.

І. Сидор.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На визвольну боротьбу.

Адвокат Т. Свистун переслав через Обєднання до Рідного Краю на визвольну боротьбу 25 долярів. Це частина доходу з Українського Дня у Филаделфії.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

О. Дм. Префета переслав через Обєднання на визвольну боротьбу 6 дол. 12 центів. Гроші зібрано підчас панахиди по поляглих героях в українській церкві св. Воскресения в Ню Йорку.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 3. жовтня помер Іван Сеньчук, член 301. від. У. Н. Союза, що мешкав у Шікаго, Ілл.

Покійний походив зі села Синькова, пов. Радехів, Західня Україна. Родився в 1886. році, прожив 46 літ. Був примірним громадянином, добрим членом У. Н. Союза і добрим мужем та батьком для своїх дітей. Оставив жінку Анну вдовою і сина Михайла сиротою. Похорон відбувся дня 6 жовтня з української прав. церкви при Ірі і Робей улиці, котра була заповнена приятелями і знайомими. Анна і Михайло Сенчук щиро дякують членам тов. ім. Дм. Вітовського за віддання Покійному останньої прислуги. Також дякують головному Урядови У. Н. Союза за скоре виплачення посмертного.

Н. Древніцький, рек. секр.

— Алеж бо то ця дитина жива! Так фиркає ноженятами!

— Щож то за штука, коли її мати танцюристка, а батько орґаніст.

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.

(88)

Тарзан поставив на ноги Фльору й прошепотів: „Чекай мене! Він не втече тепер з моїх рук!" Фльора не чекала, але також обережно йшла за Тарзаном. Тарзан прошепотів, але досить голосно: „Джад Байя! Джад Байя!" З гущавини джунґлів показався величезний чорний лев і покірно приступив до Тарзана. Скоро вони в трох підійшли до берега невеличкого потічка. Ховаючись у високій траві, вони придивлялися тому, що робиться на другому березі.

Тарзан здивовано побачив, що з джунґлів вийшла молода жінка з розпростертими руками, приступаючи до мужчини, який сидів біля багаття. Тарзан навіть чув окремі звуки її голосу, які долітали до нього, і якось дивно ті звуки відбивалися в його душі. Далі він побачив, як мужчина встав на ноги й також з розпростертими руками пішов назустріч жінці. Він бачив, як той мужчина обняв жінку. Тут Тарзан пізнав її.

Він вискочив з високої трави на прогалину й закричав таким голосом, що потряс навкруги джунґлі: „Джейни! Джейни!" Жінка й мужчина глянули в його сторону і побачили недалеко від себе могутню постать Тарзана. Мужчина, котрий обнимав жінку, лишив її й подався що сили тікати, не оглядаючись, у джунґлі. Жінка стояла здивована й не знала, що це таке. Тарзан знову крикнув: „Джейни, це я! Це я!"

Здивована жінка дивилася зпочатку в слід мужчини, який тікав до джунґлів і якого вона обнимала, думаючи, що то її муж. Потім вона обернулася до Тарзана й зі здивуванням хопилася за голову, яка їй, здавалося, розсаджувалася від ріжних думок. „Господи! Що це все значить?" — майже істерично запитала вона. „Хто ти є? Коли ти Тарзан, то хто є він?!" На це Тарзан відповів: „Повір мені, я Тарзан! Я дійсно Тарзан з мавп!"

—o—